MAATALOUS

Olisi ollut hölmöä ryhtyä viljelemään samoja lajeja, joita naapuritkin viljelevät ja ängetä tukossa oleville markkinoille. **PARSANVILJELIJÄ HANNE KINNUNEN**

Kotimaisen parsan korjuu alkoi Liperissä

Puromäen Puutarha on yksi harvoista parsankasvattajista Suomessa. Sato myydään lähiseudulle, lähinnä ravintolakäyttöön.

JAAKKO KILPIÄINEN

”Satokaudella versot pitää leikata joka päivä, jotta ne eivät muutu puumaisiksi”, kertoo Hanne Kinnunen. Parsat kerätään aikaisin aamulla, ennen kuin versot ehtivät aueta.

LIPERI (MT)
Maataloustilastojen mukaan parsan, purjon ja valkosipulin viljely on Suomessa vähäistä, vaikka kysyntää olisi.

”Parsan valikoituminen viljelyvalikoimaan on pelkkää matematiikkaa ja tilastojen tutkimisen tulosta. Halusimme valita erikoiskasveja, joita muut eivät viljele mutta joille on kysyntää”, sanoo **Hanne Kinnunen** Puromäen Puutarhalta.

Parsan keruu päästiin aloittamaan viime viikolla.

Tänä vuonna satoa saadaan noin 15 aarilta. Kasvustoja on 1,3 hehtaarilla.

”Parsan kasvatus on kärsivällisen ihmisen hommaa. Kasvustot tuottavat satoa ensimmäisen kerran vasta 3–4-vuotiaana”, sanoo **Jukka Kinnunen**.

”Siihen asti kasvatus tuottaa vain tappiota.”

Ei erityisen vaikea

Parsalla on turhaan vaikean kasvin maine, sanoo Hanne, jonka lempilapsi parsa on. Rikkakasvit teettävät toki paljon työtä, kun torjunta-aineita ei käytetä.

Liperissä sijaitsevan tilan pelloilta löytyi parsalle sopivia hiekkapeltoja. Parsa ei siedä seisovaa vettä, vaan juurakko alkaa mädäntyä.

”Parsanviljelyllä on Suomessa itse asiassa pitkä historia. Löysin isoäitini kukkapenkistä koristeparsan nimellä kasvatettua kasvia, joka todellisuudessa on aivan tavallista parsaa.”

Pitkästä historiasta huolimatta tietoa parsanviljelystä on saatavilla parhaiten englanniksi.

Kinnusilla on kokeilussa eri parsalajikkeita kotimaasta ja Hollannista.

He ovat myös ostaneet sekä valmiita kaksivuotiaita juurakoita että kasvattaneet itse taimia siemenestä.

Parhaiten tuntuvat menestyvän jalostetut lajikkeet ja siemenestä itse kasvatetut taimet, Hanne kertoo.

”Esimerkiksi eurooppalainen varhaislajike Avalim on yllättänyt iloisesti. Sen versot kasvavat jo, kun kotimaiset lajikkeet vasta heräilevät.”

Syö suoraan pellosta

”Kyllä kotimainen parsa on aivan eri tuote kuin tuontiparsa. Parhaimmillaan kotimainen parsa voisi keruun jälkeen olla jo seuraavana päivänä kaupan tiskillä”, Hanne kehuu.

”Kotimaista parsaa voi myös syödä sellaisenaan suoraan pellosta ilman kuorimista ja keittämistä.”

Kinnusten parsasato myydään tällä hetkellä lähiseudulle, pääasiassa lähiruokaa suosivaan ravintolaan. Myös kuluttajat pääsevät ostamaan vihreitä herkkuja suoraan tilalta.

Joka vuosi parsasato kasvaa, kun lisää ja lisää kasvustoja valmistuu. Myös uusia taimia laitetaan kasvamaan joka vuosi.

”Tavoitteena on kahdeksan hehtaarin pinta-ala.”

Parsakärpänen ei huoleta

Parsasatoa kerätään juhannukseen asti. Sen jälkeen versojen leikkaaminen lopetetaan ja kasvustot lannoitetaan.

”Satokaudella versot pitää leikata joka päivä, jotta ne eivät muutu puumaisiksi”, Hanne sanoo.

Kasvukaudella parsa kaipaa aurinkoa ja lämpöä sekä sopivasti vettä. Mitä vanhempi juurakko sitä paremmin parsa säilyttää nestetasapainonsa, kun juuret ulottuvat syvälle maahan.

Kasvitautien tai -tuholaisten kanssa ei Puromäellä ole ollut pahoja ongelmia, lukuun ottamatta myyrien talvella syömiä kahtakymmentä juurakkoa.

”Eikä eurooppalainen parsakärpänen pelota täällä Itä-Suomessa. Tuskin kärpänen tänne asti eksyy, kun viljelijöitä on meidän lisäksi vain yksi”, Hanne naurahtaa.

SARI PENTTINEN

Kevätsipuleille on automaattinen kastelujärjestelmä, mutta pellolle istutettavia taimia tilan isännän Jukka Kinnusen on käytävä kastelemassa.

Viljelykasvit valittu kysynnän mukaan

”Meillä on viljelyssä vähintään kymmenen kasvia, joille on kysyntää. Se on meille sopiva tapa toimia pariin lajiin keskittymisen sijaan”, kertoo Puromäen Puutarhan yrittäjä **Jukka Kinnunen**.

Tuotteet myydään tukun kautta pääasiassa paikallisille markkinoille.

”Olisi ollut hölmöä ryhtyä viljelemään samoja lajeja, joita naapuritkin viljelevät ja ängetä tukossa oleville markkinoille”, sanoo **Hanne Kinnunen**.

Tila siirtyi pariskunnalle sukupolvenvaihdoksella 2009.

”Valkosipuli, parsa- ja kukkakaali, kiinankaali, keräsalaatti, kevätsipuli, parsa ja mitä kaikkea muuta meillä olikaan”, laskevat Kinnuset ääneen.

Kasveja valitaan ja vaihdetaan kysynnän mukaan.

Asioita on opiskeltu aikuisopistolla sekä kantapään kautta. Molemmilla on parhaillaan viljelypuutarhurin opinnot käynnissä, Hanne on valmistunut aiemmin puutarhuriksi.

”Esimerkiksi kotimaiselle purjolle olisi kysyntää, mutta sen viljelyn ja kauppavalmistelun työläyteen nähden tuottajahinta on niin matala, ettei viljelyä kannattanut jatkaa”, kertoo Jukka.

Puromäen tilan pelloilla kasvaa eniten viljaa, vihanneksia kasvaa vajaalla yhdeksällä hehtaarilla.

Uskaltakaa yrittää

Kinnuset kannustavat vihannesviljelijöitä kokeilemaan uusia asioita. Puromäessä aloitettiin kasvihuoneviljely viime vuonna. Toinen kasvihuone valmistuu tänä vuonna. Toissa vuonna rakennettiin tila kylmävarastointiin ja tuotteiden kauppakunnostukseen.

”Suunnittelimme aluksi käyvämme tilan ulkopuolella töissä, sitten mielessä oli osa-aikainen viljely, mutta nyt olemme päätyneet täysipäiväisiksi viljelijöiksi”, kertoo Jukka.

Lisää suoramyyntiä

Kinnuset osallistuvat mielellään lähiruokapäiviin ja sadonkorjuutapahtumiin. ”Siellä tapaa asiakkaita. Positiivinen palaute auttaa jaksamaan ja jatkamaan.”

Tilalta voi myös ostaa tuotteita. Suoramyyntipäivän pitämistä kerran viikossa on mietitty, tarvittaisiin vain myyntityöhön sopiva paikka, kertoo Hanne.

Rikkakasveja ja tuhoeläimiä torjutaan tilalla mahdollisimman luonnonmukaisin keinoin, mutta viralliseen luomutuotantoon ei olla siirtymässä.

”Asiakkaat tuntevat meidän toimintatapamme. Luomutuotannon mukana tulee lisää byrokratiaa ja kankeutta toimintaan, eikä se siksi kiinnosta ainakaan tällä hetkellä”, Kinnuset sanovat.

SARI PENTTINEN

Parsan viljely Suomessa vuosina 2008–2012

	Sato, kg	Viljelyala, ha	Yritysten lkm
2008	5 400	19,3	26
2009	3 800	22,0	27
2010	5 100	22,7	26
2011	14 000	23,1	23
2012	11 000	22,0	25

Lähde: Tike, puutarhatilastot MT

PARSA

Koristekasvina viljelty

Liljakasveihin kuuluva parsa on monivuotinen vihanneskasvi, joka tuottaa satonsa heti kasvukauden alussa.
Vihreää parsaa on viljelty Suomessa koristekasvina, mutta satoa ei juuri ole kerätty.
Satokausi kestää toukokuun alusta juhannukseen asti.
Kotimaiset parsaviljelmät ovat tyypillisesti nuoria, vasta satoikään tulossa tai tulleita.
Juuriston on tarkoitus kasvaa ensimmäisinä vuosina voimakkaaksi, jotta se jaksaa tuottaa satoa pitkään.
Satoa kerätään 3–4 vuoden kuluttua istutuksesta ja tuotanto jatkuu 15–20 vuotta.
Lähde: MTT

Videot neuvovat pihapulmissa

Osaatko valita omenapuulle oikeanlaisen kasvupaikan tai pohditko, miten kuusiaitaa pitää hoitaa? Näihin ja moneen muuhun pihan ja puutarhan pulmaan saa opastusta Taimistoviljelijät ry:n teettämiltä videoilta.

Filmeillä neuvotaan lähes kädestä pitäen muun muassa omenapuun istuttaminen ja leikkaaminen ja perennaryhmän suunnittelu sekä kerrotaan perusasioita lannoittamisesta ja hedelmä- ja marjakasvien luomukasvinsuojelusta.

Apua pihaan -nimiset 20 videota on tarjolla Youtubessa sekä omalla verkkosivustolla. Sivusto antaa lisäksi vinkkejä hyvän taimen valintaan ja kertoo, mitä tietoja taimen nimilapussa on.

Kesän kuluessa videoita julkaistaan lisää.

MAIJA ALA-SIURUA
www.apuapihaan.fi.

Oikeassa kasvupaikassa omenapuu kukkii varmemmin ja tuottaa muhkean sadon.

VINKKILISTA

Kaunista ja kestävää

Ota selvää kasveista etukäteen, jotta osaat valita kasvupaikan.
Hyvin hoidetussa taimessa ei ole nuutuneita versoja tai lehtiä.
Taimien tuuheus on yleensä parempi osoitus laadusta kuin pituus.
Pensaista kannattaa valita hyvin haaroittuneita ja paksuversoisia taimia.
Hyvässä puun taimessa on kohtuullisen suora runko eikä kuori ole vaurioitunut. Latvuksessa on tasaisesti joka suuntaan osoittavia oksia.
Lue taimien nimilaput huolellisesti. Lain mukaan siinä on kerrottava kasvin tieteellinen nimi, suomen- tai ruotsinkielinen nimi, lajikenimi ja tuotantomaa. Vartetuilla taimilla pitää myös mainita käytetty perusrunko.
Lähde: Taimistoviljelijät ry

KOMMENTTI

Oppia oluen juonnista

Taimistoviljelijät ry:n opastusvideolla nuori mies istahtaa nurmikolle odottamaan, että omenapuun taimipaakkuun imeytyy riittävästi vettä.

Mies kertoo, että odotellessa voi vaikka juoda kahvit tai oluen. Hän tarttuu olutpulloon, avaa sen hampaillaan ja kulauttaa juoman kurkkuunsa.

Voin olla tiukkapipo, mutta en ymmärrä, mitä tekemistä oluen juonnilla ja omenapuun istuttamisella on keskenään.

Tekijät ovat varmaankin ajatelleet keventävänsä tunnelmaa. Minä tunnen lähinnä myötähäpeää.

Multapussien valmistajan nimen vilahtelut vielä ymmärrän, sillä jotenkin videoiden tekeminen on pitänyt rahoittaa. Sitä en kuitenkaan tajua, miksi puutarhavideolla pitää mainostaa olutta.

Videon tekijöille vinkiksi, että varatkaa seuraavalla kerralla pullonavaaja mukaan. Muuten nuorukainen pilaa loputkin kiilteet hampaistaan.

MAIJA ALA-SIURUA

Pirkanmaalle lisää kerääjäkasvikokeita

Kiinnostus typensidontaan kasvaa

Pro Agria Etelä-Suomen viime vuonna käynnistämät kerääjäkasvikokeet laajenevat tänä vuonna viidelle uudelle tilalle ympäri Pirkanmaata. Mukana on kasvinviljelytiloja, kotieläintiloja ja yksi luomutila.

Tähän asti Pirkanmaalla on ollut melko vähän kokemusta kerääjäkasveista.

Lannoitehintojen nousu on lisännyt kiinnostusta kerääjäkasvien viljelyyn, sanoo Pro Agrian kasvinviljelyn asiantuntija **Ritva Tolppa**.

Typensidonnan lisäksi kerääjäkasvit parantavat maan rakennetta ja vähentävät eroosiota sekä pienentävät vesistökuormitusta.

Tänä vuonna valtaosassa kokeista käytetään italianraiheinän ja valkoapilan seosta. Esimerkiksi noin viiden kilon seoksessa on kaksi kiloa on valkoapilaa. Luomutilalla käytetään italian- ja englanninraiheinän seosta sekä varhaisperunalohkolla öljyretikkaa.

Kaikkia havaintokokeissa mukana olevia lohkoja seurataan pitkin kasvukautta. Sadonkorjuun jälkeen lohkoilta mitataan, kuinka paljon kasvusto on ottanut typpeä talteen.

Tolppa uskoo, että viljelijöiden kiinnostus kerääjäkasvien viljelyyn lisääntyy, kun valmistautuminen uuteen ympäristökorvausjärjestelmään on ajankohtainen. Tällöin viljelijät joutuvat miettimään uusia mahdollisuuksia ravinteiden tehokkaampaan hyötykäyttöön.

Pro Agria Etelä-Suomen kerääjäkasvikoe on osa kolmivuotista Ympäristökompassi-hanketta. Se tähtää maatalouden vesistökuormituksen vähentämiseen valuma-aluekohtaisesti ja tilatasolla.

MT

Pro Agria Etelä-Suomi järjestää syksyllä kerääjäkasvikokeilla pellonpiennartilaisuuksia kerääjäkasvien viljelystä kiinnostuneille viljelijöille.

KERÄÄJÄKASVI

Sitoo maan liukoista typpeä

Kerääjäkasvi kerää liukoista typpeä maasta.
Kerääjäkasvi voidaan kylvää joko aluskasviksi tai aikaisin korjattavan satokasvin jälkeen.
Aluskasvi kasvaa yhdessä satokasvin kanssa ja jätetään kasvamaan sen korjuun jälkeen.

MARKKU VUORIKARI

Italianraiheinää voidaan kylvää ohran joukkoon typen sitomiseksi.

Schmallenberg syynä epämuodostumiin

Virusta löydettiin karitsoista ensi kertaa viime vuonna

Alustavien tutkimustulosten mukaan Schmallenberg-virus on ainoa ennenaikaisia poikimisia ja epämuodostumia aiheuttava virus. Useimmissa vasikoissa ja karitsoissa, joissa virus todettiin, oli tyypilliset viruksen aiheuttamat epämuodostumat.

Epämuodostuneina syntyneistä karitsoista virus löytyi ensi kertaa joulukuun lopussa 2012 ja vasikoista helmikuun 2013 alussa.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira selvitti Schmallenberg-viruksen aiheuttamia ongelmia vuoden kestäneessä tutkimushankkeessa. Hankkeessa tutkittiin tartunnallisia syitä nautojen, lampaiden ja vuohien ennenaikaisiin poikimisiin ja epämuodostuneina syntyneisiin jälkeläisiin.

Koko tutkimusaineiston analyysitulokset valmistuvat loppuvuodesta.

Hankkeen tavoitteena oli saada tietoa Schmallenberg-viruksen mahdollisesta saapumisesta Suomeen vuoden 2012 aikana.

Lisäksi aineistoa hyödynnettiin tutkimalla muita nautojen, lampaiden ja vuohien ennenaikaisia poikimisia aiheuttavia tekijöitä.

Eläinlääkärien ja omistajien aktiivinen osallistuminen mahdollisti kattavan näytemateriaalin saamisen Eviraan tutkittavaksi. Näytteitä saapui virustutkimukseen ennätysmäärä. Patologisiin tutkimuksiin lähetettiin yhteensä 763 näytettä.

Näytteistä 68 prosenttia oli nautatiloilta, 30 prosenttia lammastiloilta ja 2 prosenttia vuohitiloilta.

MT